

Naučni rad
Scientific Paper
UDK: 623.31(497.113)

Rasprostranjenost najčešćih korovskih vrsta iz fam. *Asteraceae* u Sremu

Igić, R.,¹ Konstantinović, B.,² Polić, D., i Anackov, G.¹

¹PMF, Departman za biologiju i ekologiju, Trg Dositeja Obradovića 2,
Novi Sad, i ²Poljoprivredni fakultet, Institut za zaštitu bilja,
Trg Dositeja Obradovića 8, Novi Sad

REZIME

Korovi predstavljaju specifičnu ekološku grupu biljaka kod kojih čovek ima presudnu ulogu u formiranju i održavanju. Štete od korova su veoma velike kako u poljoprivredi, tako i u prirodnim ekosistemima. Zbog toga bi trebalo pokloniti posebnu pažnju trenutnom stanju njihovog rasprostranjenja, kako izazvane promene ne bi postale ireverzibilne. U radu je prikazano rasprostranjenje najčešćih korovskih vrsta iz familije *Asteraceae* (*Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Sonchus Arvensis* i *Taraxacum officinale*) na UTM kartama Vojvodine (10 x 10 km) sa UTM kodovima. Od navedenih vrsta najčešća biljna vrsta na području Srema je *Cirsium arvense* (L.) Scop. s tim što je u južnom delu Srema zabeležena na malom broju lokaliteta. *Taraxacum officinale* Web. i *Cichorium intybus* L. su užeg rasprostranjenja, dok je *Sonchus arvensis* L. reda od ostalih ispitivanih vrsta.

Ključne reči: Korovi; *Asteraceae*; *Cichorium intybus*; *Cirsium arvense*; *Sonchus arvensis*; *Taraxacum officinale*; Srem

UVOD

Familija *Asteraceae* obuhvata oko 20000 vrsta koje se javljaju u svim klimatskim oblastima (Gajić, 1975), a neke vrste iz ove familije pripadaju korovskim biljkama. Korovi čine specifičnu ekološku grupu biljaka u čijem formiranju i održavanju čovek ima presudnu ulogu. Štete od korova su veoma raznovrsne, ali osnovna i najvažnija posledica je smanjenje prinosa u poljoprivrednoj proizvod-

nji (Janjić; i Kojić, 2000), a štete nanose i u prirodnim ekosistemima. Svojim prisustvom menjaju uslove životne sredine i postaju konkurentne u odnosu na ostale i vrste, što ima za posledicu potiskivanje drugih biljnih vrsta i zauzimanje njihovog prostora. Zbog toga bi trebalo pokloniti posebnu pažnju rasprostranjenju i praćenju njihovog širenja kako izazvane promene ne bi postale ireverzibilne. U ovom radu dat je pregled rasprostranjenja najčešćih

korovskih vrsta iz familije *Asteraceae* (*Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis* i *Taraxacum officinale*) na području Srema.

MATERIJAL I METODE

Rasprostranjenje četiri vrste iz familije *Asteraceae* (*Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis* i *Taraxacum officinale*) na području Srema prikazano je na UTM kartama Vojvodine (10 x 10 km) sa UTM kodovima, na osnovu podataka iz literature i herbara Departmana za biologiju i ekologiju (BUNS). Naveden je izvor podataka, legator i determinator. Podaci koji su prikazani u ovom radu obuhvataju vremenski period od oko 130 godina. Za svaku vrstu dat je florni element (Soó, 1970) i osnovni ekološki faktori (Kojić i sar., 1997; Gajić, 1975). Opšte rasprostranjenje dato je prema Flori SR Srbije (Gajić, 1975) i Flori Evrope (Boulos, 1976; Richards i Sell, 1976; Sell, 1976; Werner, 1976).

REZULTATI

Cichorium intybus L. 1753 (Sl. 1)

Stanište: pored puta, stenovita sunčana mesta, oranice, vinogradi, livade i zapuštena mesta

Ekološki indeksi: V2, K4, N3, S5, T4

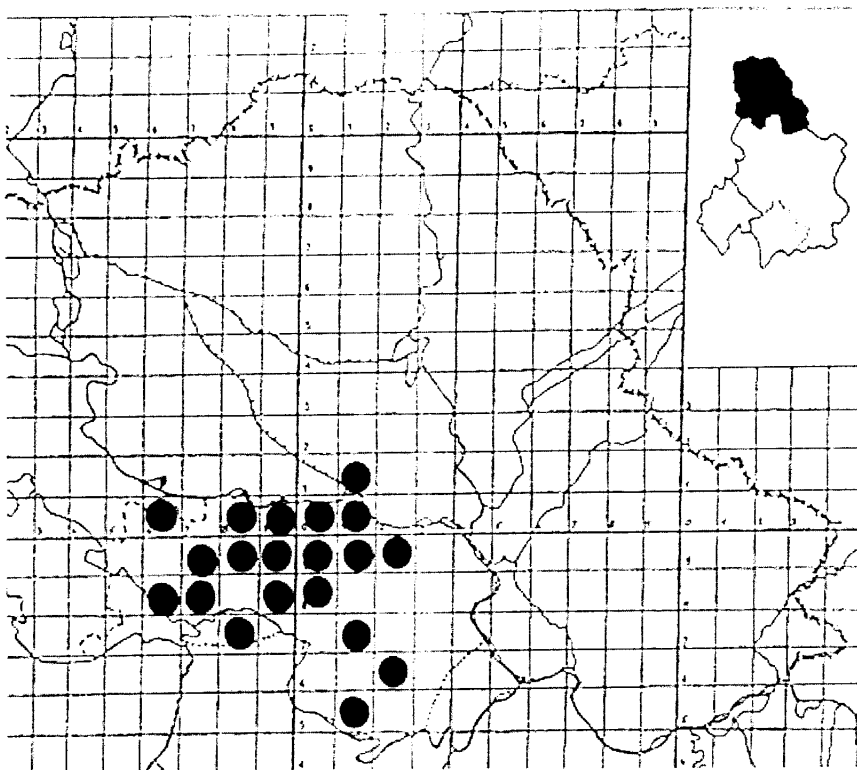
Opšte rasprostranjenje:

Mediteranska oblast, srednja Evropa, Balkansko poluostrvo, severna Afrika

Florni element: Evroazijski (- mediteranski).

Rasprostranjenje u Sremu:

Martinci leg. et det.: Bartholomaeus Godra (Goda, 1872) CQ 7; Martinci leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) CQ 78; Kukujevcu leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) CQ 79; Sremski Karlovci leg. et det.: Kosta Petrović (Petrović, 1938) DR 10; Podunavlje (Slavnić, 1948); Srem (Slavnić, 1951); Srem (Slavnić, 1953); Fruška gora (Čolović, 1956); Naklo leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 68; Petrovaradin, poplavne livade "Krstatica" 26.06.1971., poplavne livade od Tekija do "Krstaticce" 23.09.1971. leg. et det.: Branišlava Vuković (Vuković, 1971) DR11; Pećinci, voćnjak 10.10.1973. leg. et det.: Nada Ačević (Ačević, 1976) DQ 17; Obrež, polje 21. 10. 1973. leg. et det.: Nada Ačević Ačević, 1976) DQ 15; Gladnoš leg. et det.: Borivoj Šincar i Mileta Živanović (Šinžari Živanović, 1978) DQ 29; Susek leg. et det.: Vida Bugarski (Bugarski, 1979) CR 80; Petrovaradinska tvrđava leg. et det.: Olga Ivković i Vera Budak (Ivković i Budak, 1979) DR 11; Popovića leg. et det.: Marija Andelić (Andelić, 1981) DR 00; Beška, sunčani brežuljci kod Beške (prema Dunavu) leg. et det.: Branišlava Butorac (Butorac, 1981) DQ 29; Petrovaradin, "Krstatica",

Sl. 1. UTM karta rasprostranjenja vrste *Cichorium intybus* L. u Sremu

Fig. 1. UTM card of species distribution *Cichorium intybus* L. in Srem

Tekije leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 11; Petrovaradin; Banstol leg. et det. Živojin Blaženčić (Blaženčić, 1982) DR10; dolina potoka Kajnovac leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) DQ 19; dolina potoka Rovača-južno od puta Stejanovci-Irig, dolina potoka Mutalj, depresija kod Šuljma, okolina Šuljma-padine oko potoka Mutalj, padine duž potoka Mutalj kod Šuljma, Stejanovački gat leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989;1992) CQ 99; između Opaleni-

ka i Privine glave leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989;1992) CR 60; između Erdevika i Sota leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989;1992) CQ 79/CR 60; dolina potoka Borkovac kod Rume leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) CQ 08; dolina potoka Vranjaš, "Crepara" pored potoka Mandelos, dolina potoka Mandelos leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) CQ 89; oko Kaluđerskog mlina leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989;1992) CQ 98; dolina po-

toka Borkovac kod Rivice leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) DQ 09; između Bačinaca i Erdevika leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) CQ 79; između Mutalja i Bešenova, pored Šuljma leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) CQ 99; kod Molovina leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) CR 60; Ravni Srem (Gajić, Karadžić, 1991); dolina potoka Rovača leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1992) CQ 99; dolina potoka Kuduš pored Pavlovača leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1992) CQ 09; Karlovčić leg. et det.: Slavica Stanojević (Stanojević, 1996) DG 26; Zasavica 2, Turske livade, rub šume 31.05.2001. leg. et det.: Biljana Žunić (Žunić, 2002) CQ 87; Petrovaradin, 16.10.1964. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 11; Stražilovo 18.10.1965., Paragovo, 15.09.1972 leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 10; Crveni čot 27.08.1974., Osovlje 27.08.1974. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) CR 90.

***Cirsium arvense* (L.) Scop. 1772.**
(Sl.2)

Stanište: strna žita, okopavine, voćnjaci, vinogradi, travnjaci, livade, proređene nizinske šume

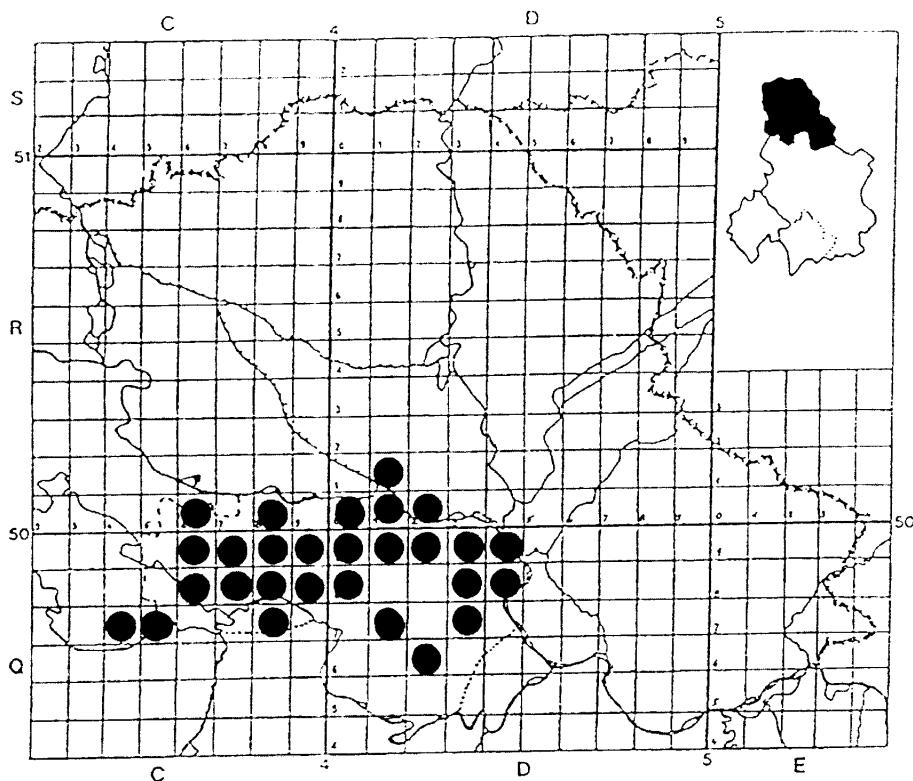
Ekološki indeksi: V3, K3, N4, S4, T4.

Opšte rasprostranjenje: Evropa, Azija, unesena u Severnu Ameriku.

Florni element: Evroazijski (- mediteranski).

Rasprostranjenje u Sremu:

Kuzmin leg. et det.: Bartholomaeus Godra (Godra, 1872) CQ 78; Ruma leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DQ 08; Sremski Karlovci leg. et det.: Kosta Petrović (Petrović, 1938) DR 10; Srem (Slavnić, 1951); Rakovac 10.06.1953., Novi Ledinci 25.05.1953. leg. et det.: Nada Babić (Babić, 1955) DR 00; Petrovaradin 15.06.1952. leg. et det.: Nada Babić (Babić, 1955) DR 11; Sremski Karlovci 15.06.1952. leg. et det.: Nada Babić (Babić, 1955) DR 10; Fruška gora (Čolović, 1956); Ristovača, Smrduša leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 68; Jamina leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 47; Kuvalovo leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 57; Pećinci, njiva 05.07.1973. leg. et det.: Nada Acević (Acević, 1976) DQ 17; Petrovaradinski rit, na putu "Marije Sneže" ka Dunavu leg. et det.: Jelica Čapalović (Čapalović, 1978, 1979) DR 11; Indija leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar, Živanović, 1978) DQ 38; Sremski Karlovci leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar, Živanović, 1978) DR 10; Gladnoš leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar, Živanović, 1978) DQ 29; Sussek leg. et det.: Vida Bugarski (Bugarski, 1979) CR 80; Petrovaradinski rit, kod železničke stanice Sremskih Karlovaca leg. et det.: Jelica Čapalović (Čapalović, 1979) DR 11; Petro-

Sl. 2. UTM karta rasprostranjenja vrste *Cirsium arvense* (L.) Scop. u Sremu
 Fig. 2. UTM card of species distribution *Cirsium arvense* (L.) Scop. in Srem

varadin ("Krstatica", Male ledine, obala bare "Svinjaruša", Tekijski rit) leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 11; Banstol leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 10; Čortanovci leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 20; ispred Beške, ; brežuljci kod Beške leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DQ 29; između Belegiša i Surduka leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DQ 48/DQ 49; Stari Banovci, prema Dunavu leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DQ 48; Stari Slanka-

men, kod spomenika leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DQ 39; između manastira Velika Remeta i Grgetega leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DQ 19; Petrovaradin, nasip kod fabrike "Pobeda", oktobar 1976 leg. et det.: Pal Boža i Branislava Butorac (Boža, Butorac, 1981) DR 11; Jančikovac-istočno od Šuljma (u plantaži krušaka), Jančikovac-sa leve strane puta Grgurevci-Mutalj (u plantaži krušaka), Jančikovac-iznad Šuljma (u plantaži krušaka); iznad ekonomije Mutalj (u plantaži jabuka), Mutalj-

preko puta ekonomije-severozapadno (u plantaži krušaka), Mutalj-u dolini potoka Mutalj- kod ekonomije (u plantaži jabuka), od ekonomije Mutalj (u plantaži jabuka), Mutalj-pored ekonomije u dolini potoka Mutalj (u plantaži jabuka), Vetrenjača-preko puta ekonomije "Mutalj" (u plantaži bresaka), od Bešenovačkog Prnjavora (oko 1000 m) prema Bešenovu-sa leve strane puta (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 99; Strmoglavice iznad ekonomije Vranjaš (u plantaži jabuka), Novo Selo-kod Čalme prema Mandelosu (u plantaži krušaka), Grabovac-severoistočno od ekonomije Vranjaš (u plantaži nektari), Donji Brujakovac- pored jezera u blizini Vranješa (u plantaži bresaka), između ekonomije Divoš i potoka Jaroš (u plantaži jabuka), Oraščić u dolini potoka Vranjaš-ispod podruma (u plantaži jabuka), Oraščić-u dolini potoka Vranjaš-od podruma prema Fruškoj gori oko 500 m (u plantaži jabuka), ispod ekonomije Divoš u dolini potoka Jaraš (u plantaži jabuka), Donji Brujakovac-jugoistočno od ekonomije Vranjaš (u plantaži jabuka), Mutalj- severozapadno od ekonomije (u plantaži bresaka), Grabovac-iznad ekonomije Vranjaš (u plantaži mladih bresaka), u dolini potoka Jaroš u blizini ekonomije "Divoš" (u plantaži jabuka), od ekonomije Vranjaš prema jezeru-sa desne strane puta (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 89; Irig, kod raskrsnice

Ruma-Rivica (u plantaži bresaka), Ružoš-pored Iriga (u plantaži bresaka), Kajnovac-kod Iriga (u zasadu bresaka), Irig-u dolini potoka Jelenče (u plantaži jabuka), Irig od ekonomije južno (oko 500 m) (u plantaži jabuka), Irig prema Rumi-kod "Kipova" (u plantaži bresaka), Irig-ispod podruma u dolini potoka Jelenče (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 19; Branjevina, sa leve strane puta Šid-Gibarac (u plantaži krušaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 69; Rumski drum-sa leve strane puta Irig-Ruma (u plantaži bresaka), pored puta Irig-Ruma-sa desne strane (u plantaži jabuka), pored puta prema jezeru Borkovac-sa leve strane (u plantaži krušaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 08; oko 1 km zapadno od Pavlovaca (u plantaži bresaka), Ovčiste-kod Rivice (u zasadu bresaka), od Pavlovaca prema Rivici-iznad jezera (u plantaži patuljastih višanja), u blizini Pavlovaca-pored puta prema Rivici (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 09; Gladnoš (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 29; Mišeluk-kod Petrovaradina (u mešovitom zasadu breskva, jabuka, kruška), Petrovaradin-u blizini raskršća Bukovac-Iriški venac u potočnoj dolini (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DR 11; Provalija-kod Ledinaca (u zasadu bresaka), Popovića-u blizini Sremske Kamenice (u

mešovitom zasadu-breskva, jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DR 00; u blizini Sota (u zasadu bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CR 60; Morjan između Bingule i potoka Jaros (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 79; Branjevina kod Šida (u zasadu jabuka), Branjevina-sa leve strane puta pri ulazu iz Šida u Gibarac (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 69; Mali Lašarak, u plantaži krušaka leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 88; dolina potoka Rovača južno od puta Stejanovci-Irig leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) CQ 99; dolina potoka Borkovac kod Rume leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) DQ 08; oko potoka Luka leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) DQ 19; oko Kaluderskog mlina leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) CG 98; dolina potoka Kajnovac leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989; 1992) DQ 19; plantažni voćnjaci Srema (obronci Fruške gore) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1991), Ravni Srem (Gajić, Karadžić, 1991); Karlovčić leg. et det.: Slavica Stanojević (Stanojević, 1996) DQ 26; Zasavica 2, Turske livade, rub šume 04. 05. 2001. leg. et det.: Biljana Žunić (Žunić, 2002) CQ 87; Indija, 19. 08. 1965. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DQ 38; Fruška gora, april, 1967. leg. et det.:

Melanija Obradović (BUNS); Iriški venac 30.09.1970., Ledinci-pored Dunava, Sremska Kamenica, 24. 06.1972. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 00.

***Cirsium arvense* (L.) Scop. var. *vestitum* Wimm. et Grab 1828 f. *vestitum* okolina Šida (Gajić, 1975) CQ 69.**

***Cirsium arvense* (L.) Scop. var. *horridum* Wimm. et Grab 1828 f. *horridum* Nova Pazova i Fruška gora (Nikolić i sar. 1986) DQ 37.**

***Sonchus arvensis* L. 1753. (Sl.3)**

Stanište: strna žita, okopavine, zapuštena mesta, proređene nizinske šume.

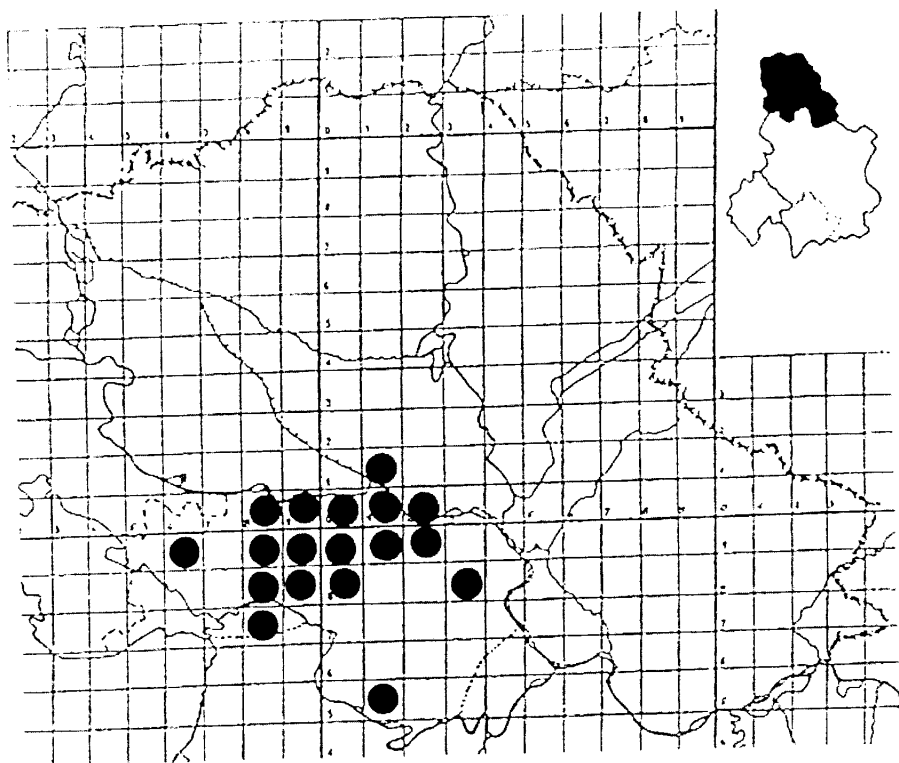
Ekološki indeksi: V3, K3, N4, S3, T3.

Opšte rasprostranjenje: Skoro u čitavoj Evropi, osim u jugozapadnim delovima i na nekim ostrvima. Kavkaz, Armenija, Mala Azija do Avganistana, zapadnog Sibira. Unesena u Aziju, Severnu i Južnu Ameriku, južnu Afriku, Australiju, Novi Zeland, Antarktik.

Florni element: Evroazijski (- mediteranski).

Rasprostranjenje u Sremu:

Sremska Mitrovica (Schlosser, Vukotinović, 1869) CQ 98; Petrovaradin leg. et det.: Bartholomaeus Godra (Godra, 1872a) DR 11; Ruma leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DQ 08; Sremski Karlovci leg. et det.:

Sl. 3. UTM karta rasprostranjenja vrste *Sonchus arvensis* L. u Sremu
Fig. 3. UTM card of species distribution *Sonchus arvensis* L. in Srem

Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DR 10; Sremska Mitrovica leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) CQ 98; Vrdnik leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DQ 09; Petrovaradin leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DR 11; Sremska Kamenica leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DR 00; Rakovac leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) DR 00; Fruška gora (Čolović, 1956); Obedska bara, kod sela Obreža leg. et det.: Živko Slavnić (Slavnić, 1958) DQ 15; Beočin

leg. et det.: Melanija S. Obradović (Obradović, 1966) DR 00; Čerević leg. et det.: Melanija S. Obradović (Obradović, 1966) CR 90; Petrovaradin (okolina Šveba, poplavne livade 23.09.1972) leg. et det.: Branislava Vuković (Vuković, 1972) DR 11; Petrovaradin-na putu od "Marije Sneže" ka Dunavu, Petrovaradin-kod železničke stanice Sremskih Karlovaca leg. et det.: Jelica Čapaković (Čapaković, 1978, 1979) DR 11; Indija leg. et det.: Borivoj Šinžar i

Mileta Živanović (Šinžar i Živanović, 1978) DQ 38; Sremski Karlovci leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar i Živanović, 1978) DR 10; Gladnos leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar, Živanović, 1978) DQ 29; Susek leg. et det.: Vida Bugarski (Bugarski, 1979) CR 80; Petrovaradinska tvrđava leg. et det.: Olga Ivković i Vera Budak (Ivković i Budak, 1979) DR 11; Petrovaradin leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 11; Čortanovci leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 20; od ekonomije Vranjaš prema jezeru sa desne strane puta (u plantaži jabuka), Novo Selo-od Čalme prema Mandelosu (u plantaži krušaka), Donji Brujakovac-pored jezera u blizini Vranjaša (u plantaži bresaka), Orašćić-u dolini potoka Vranjaš ispod podruma (u plantaži jabuka), Orašćić u dolini potoka Vranjaš-od podruma prema Fruškoj gori oko 500m (u plantaži jabuka), ispod ekonomije Divoš u dolini potoka Jaraš (u plantaži jabuka), Gladnice-u blizini Čalme (u plantaži krušaka), Novo Seio-kod Čalme prema Mandelosu (u plantaži jabuka), u dolini potoka Jaroš u blizini ekonomije "Divoš" (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 89; iznad ekonomije Mutalj (u plantaži jabuka), Mutalj-preko puta ekonomije (severozapadno) (u plantaži krušaka), Mutalj-u dolini potoka Mutalj kod ekonomije (u plantaži jabuka), Mutalj-severozapadno od ekonomije

"Mutalj" (u plantaži krušaka), od Bešenovačkog Prnjavora (oko 1000m) prema Bešenovu-sa leve strane puta (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 99; Irig-od raskrsnice Ruma-Rivica (u plantaži bresaka), Kajnovac-kod Iriga (u zasadu breskve), Irig-u dolini potoka Jelenče (ispod podruma) (u plantaži jabuka) leg. et leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 19; Gladnoš (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 29; Ovčište-kod Rivice (u zasadu breskve), od Pavlovaca prema Rivici-iznad jezera (u plantaži patuljastih višanja) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 09; Popovica-u blizini Sremske Kamenice u mešovitom zasadu (breskva, jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DR 00; Petrovaradin, u blizini raskršća Bukovac-Iriški venac u potочноj dolini u plantaži jabuka leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DR 11; Kliještenica-kod Šida (u matičnjaku rasadnika), Branjevinna-sa leve strane puta pri ulazu iz Šida u Gibarac (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 69; "Rumski drum"-sa leve strane puta Irig-Ruma (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 08; Mali Lačarak (u plantaži krušaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 88; oko potoka Mandelos leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989;1992) CQ 89;

oko potoka Luka leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) DQ 19; plantažni voćnjaci Srema (obronci Fruške gore) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1991); Sremska Mitrovica leg. et det.: Milan Gajić i Dragan Karadžić (Gajić i Karadžić, 1991) CQ 98; Opatovina dol leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1992); oko potoka Luka leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1992) DQ 19; Zasavica 2, Turske livade, rub šume, 16.10.2001. leg. et det.: Biljana Žunić (Žunić, 2002) CQ 87; Čortanovci 09.1950. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 20; Andrevlje 01.1968. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) CR 90; Vrbovac-Podivljan 04.05.1968., Vrbovac-Podivljan 04.05.1968 leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) CQ 99; Paragovo 10.1972. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 10; Kamenički park 07.10.1972., Sremska Kamenica 09.06.1955. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 00.

Sonchus arvensis L. var. uliginosus (MB) Grec 1898 Vojvodina, na zaslanjenim staništima (Gajić, 1975a).

***Taraxacum officinale* Web. 1780.** (Sl.4)

Stanište: njive, voćnjaci, vinogradi, okopavine, pored puteva, na livadama.

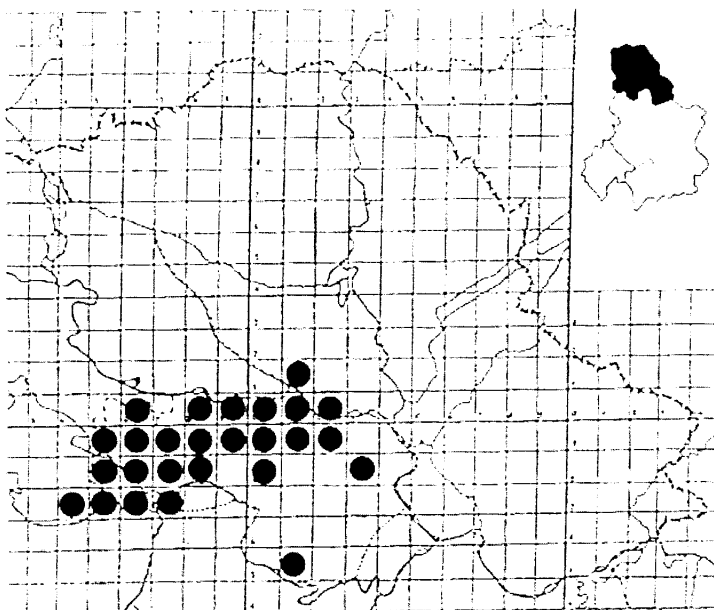
Ekološki indeksi: V3, K3, N4, S4, T3.

Opšte rasprostranjenje: Evropa, Azija.

Florni element: Evroazijski (- mediteranski).

Rasprostranjenje u Sremu:

Petrovaradin leg. et det.: Bartholomaeus Godra (Godra, 1872a) DR 11; Berkasovo leg. et det.: Dragutin Hirc (Hirc, 1919) CR 60; Sremski Karlovci, Magarčev breg leg. et det.: Kosta Petrović (Petrović, 1938) DR 10; Fruška gora leg. et det.: Simeun Grozdanić (Grozdanić, 1941); Novi Ledinci 25.05.1953., Rakovac-kamenolom 18.06.1954., Rakovac 07. 06. 1953. leg. et leg. et det.: Nada Babić (Babić, 1955) DR 00; Petrovaradin 16.06.1954. leg. et det.: Nada Babić (Babić, 1955) DR 11; Sremski Karlovci 16.06.1954. leg. et det.: Nada Babić (Babić, 1955) DR 10; Fruška gora (Čolović, 1956); Ristovača, Varadin, Naklo, Klještev leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 68; Gornja Branjevina leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 69; Jamina leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 47; Kuvalovo leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 57; Neprečava leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 58; Vratična leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 67; Cret leg. et det.: Josip Erdeši (Erdeši, 1971) CQ 77; Petrovaradin-nasip u Starom Majuru 25. 03.1971., Petrovaradin-ivica šume kod Dunavca 25.03.1971., Petrovaradin-Stari i Novi Majur, Tekije leg. et det.: Bra-

Sl. 4. UTM karta rasprostranjenja vrste *Taraxacum officinale* Web. u Sremu
 Fig. 4. UTM card of species distribution *Taraxacum officinale* Web. in Srem

nislava Vuković (Vuković, 1972) DR 11; Obrežko polje, kraj puta, 21.10.1973. leg. et det.: Nada Acević (Acević, 1976) CQ 15; Indija leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar, Živanović, 1978) DQ 38; Sremski Karlovci leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar i Živanović, 1978) DR 10; Gladnoš leg. et det.: Borivoj Šinžar i Mileta Živanović (Šinžar, Živanović, 1978) DQ 29; Petrovaradin-na putu od "Marije Sneže" ka Dunavu, Petrovaradin-kod železničke stanice Sremskih Karlovaca leg. et det.: Jelica Čapaković (Čapaković, 1978; 1979) DR 11; Sucek leg. et det.: Vida

Bugarski (Bugarski, 1979) CR 80; Petrovaradinska tvrđava leg. et det.: Olga Ivković i Vera Budak (Ivković i Budak, 1979) DR 11; Adaševci, avgust 1976 leg. et det.: Pal Boža, Branislava Butorac, Olga Ivković (Boža i sar., 1980) CQ 59; Kuzmin, avgust 1976 leg. et det.: Pal Boža, Branislava Butorac, Olga Ivković (Boža i sar., 1980) CQ 78; Šid avgust 1976 leg. et det.: Pal Boža, Branislava Butorac, Olga Ivković (Boža i sar., 1980) CQ 69; Kukujevcu avgust 1976 leg. et det.: Pal Boža, Branislava Butorac, Olga Ivković (Boža i sar., 1980) CQ 79; Petrovaradin, Stari i Novi Majur, Tekije leg. et det.: Branislava Buto-

rac (Butorac, 1981) DR 11; Čortanovci leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1981) DR 20; od ekonomije Vranjaš prema jezeru-sa desne strane puta (u plantaži jabuka), Novo Selo - kod Čalme prema Mandelosu (u plantaži krušaka), Novo Selo od Čalme prema Mandelosu (u plantaži jabuka), Oraščić-u dolini potoka Vranjaš-ispod podruma (u plantaži jabuka), ispod ekonomije Divoš u dolini potoka Jaraš (u plantaži jabuka), Grabovac-severoistočno od ekonomije Vranjaš (u plantaži nektari) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 89; Irig-kod raskrsnice Ruma-Rivica (u plantaži bresaka), Kajnovac-kod Iriga (u zasadu bresaka), Irig-u dolini potoka Jelenče (ispod podruma) (u plantaži jabuka), Irig-od ekonomije južno (oko 500m) (u plantaži jabuka), Irig prema Rumi-kod "Kipova" (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 19; Jančikovac-sa leve strane puta Grgurevci-Mutalj (u plantaži krušaka), Mutalj-u dolini potoka Mutalj-kod ekonomije (u plantaži jabuka), od ekonomije Mutalj južno (oko 500m)-u dolini potoka Mutalj (u plantaži jabuka), Mutalj-severozapadno od ekonomije (u plantaži bresaka), Jančikovac-iznad Šuljma (u plantaži krušaka), Mutalj-severozapadno od ekonomije "Mutalj" (u plantaži krušaka), od Bešenovačkog Prnjavora (oko 1000m) prema Bešenovu-sa leve strane puta (u plantaži bresaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 99; u

blizini Indije (severozapadno) (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 38; pored puta Irig-Ruma-sa desne strane (u plantaži jabuka), oko 1 km zapadno od Pavlovaca (u plantaži bresaka), Rumski drum-sa leve strane puta Irig-Ruma (u plantaži bresaka), u blizini Pavlovaca-pored puta prema Rivici (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 08; Ovčište-kod Rivice (u zasadu bresaka), od Pavlovaca prema Rivici-iznad jezera (u plantaži patuljastih višanja) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 09; Mišeluk-kod Petrovaradina (u mešovitom zasadu -breskva, jabuka, kruška), Petrovaradin-u blizini raskršća Bukovac-Iriški venac u potočnoj dolini (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DR 11; u blizini Sota (u zasadu breskve) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CR 60; Popovica-u blizini Sremske Kamenice (u mešovitom zasadu-breskva, jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DR 00; Morjan-između Bingule i potoka Jaroš (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 79; Gladnoš (u plantaži jabuka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) DQ 29; Mali Lačarak (u plantaži krušaka) leg. et det.: Slavko Crnčević (Crnčević, 1988) CQ 88; južno od Krušedola, kod Krušedola, dolina potoka Kajnovac leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) DQ 19; dolina poto-

ka Šelovrenac leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) DQ 29; kod Rivice, dolina Stejanovački gat, leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) DQ 09; Južno od Ležimira, dolina potoka Vranjaš, kod Čalme leg. et det.: leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) CQ 89; dolina potoka Kudoš kod Pavlovaca, dolina potoka Borkovac kod Rume leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) DQ 08; dolina potoka Rovača-južno od puta Stejanovci-Irig, dolina potoka Mutalj, depresija kod Šuljma, okolina Šuljma-padine oko potoka Mutalj leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) CQ 99; između Erdevika i Sota leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) CQ 79/CQ 60; oko Kaluđerskog mlina leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989, 1992) CQ 98; dolina potoka Borkovac kod Rivice, Stejanovački gat, dolina potoka Kudoš pored Pavlovaca leg. et det.: leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) DQ 09; između Divoša i Bingule leg. et det.: Branislava Butorac (Butorac, 1989) CQ 89/ CQ 79; Sremski Karlovci 1953, Glavica, 15.04.1960, Stražilovo 20.09.1968, Glavica, 25.03.1972, ispod Stražilova-prema Maloj Remeti 02.06.1972. leg. et leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 10; Čortanovci 04.04.1961. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 20; Čerević, maj 1964. leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) CR 90; Petrovaradinska tvrđava-

april 1967, Petrovaradinska tvrđava-12.08.1972 leg. et leg. et det.: Melanija Obradović (BUNS) DR 11.

Taraxacum officinale

Web. subsp. palustre (Lyons) Blech. Fruška gora-Čortanovci (Nikolić i sar., 1986) DR 20.

DISKUSIJA

Na osnovu podataka iz literature i herbara Departmana za biologiju i ekologiju (BUNS) prikazano je rasprostranjenje najčešćih vrsta iz familije Asteraceae (*Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis* i *Taraxacum officinale*) na području Srema i izvršena je njihova ekološka analiza.

Cichorium intybus L. je hemikriptofita, evroazijskog (-mediteranskog) elementa flore. Raste pored puteva, na stenovitim sunčanim mestima, vinogradima, oranicama, na livadama i zapuštenim mestima. Rasprostranjenja je u Severnoj Africi i u skoro čitavoj Evropi, mada se sumnja da je autohtona u severnom delu Evrope. Gaji se kao lekovita i ukrasna biljka i upotrebljava se kao zamena za kafu. Na području Srema je česta, naročito u severnom i srednjem delu (Sl. 1). Iako nisu pronađeni podaci rasprostranjenja u zapadnom i jugoistočnom delu Srema ne mora da znači da ova vrsta u tom delu nije prisutna, već bi to, novim istraživanjima, trebalo utvrditi.

Cirsium arvense (L.) Scop. je geofita, evroazijskog (-mediteranskog) elementa flore. Ova vrsta je jedan od najčešćih i najopasnijih korova u strnim žitima, okopavinama, voćnjacima i vinogradima (Janjić i Kojić, 2000). Česta je na travnjacima, livadama i proređenim nizinskim šumama. Rasprostranjena je u Evropi i Aziji, a u Severnu Ameriku je unesena. Na području Srema je najčešća od svih ispitivanih vrsta. Nije konstatovana jedino u južnom delu Srema, što bi trebalo proveriti novim istraživanjima (Sl. 2). Pored tipičnog oblika na području Fruške gore i Srema zabeležena su dva intraspecijska taksona: *Cirsium arvense* var. *vestitum* Wimm. et Grab 1828. f. *vestitum* (okolina Šida) i *Cirsium arvense* var. *horridum* Wimm. et Grab 1828. f. *horridum* (Nova Pazova).

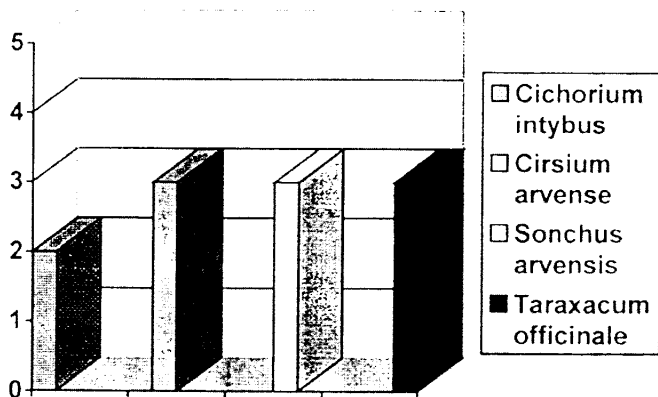
Sonchus arvensis L. je hemikriptofita, evroazijskog (-mediteranskog) elementa flore. Kao korov, česta je u strnim žitima, okopavinama, na zapuštenim mestima i u proređenim nizinskim šumama. Rasprostranjena je skoro u čitavoj Evropi, osim u jugozapadnim delovima i na nekim ostrvima. Raste na Kavkazu, u Armeniji, Maloj Aziji do Avganistana, zapadnog Sibira. Unesena je u Aziju, Severnu i Južnu Ameriku, južnu Afriku, Australiju, Novi Zeland i Antarktik. U Sremu je, od ispitivanih vrsta, najmanje rasprostranjena. Konstatovana je na više lokaliteta u severnom delu Srema, a zabeležena je i na po jednom lokalitetu u zapad-

nom, istočnom i južnom delu (Sl. 3). *Sonchus arvensis* var. *uliginosus* (MB) Grec 1898 za sada nije tačno zabeležena; pretpostavlja se da se može naći na zaslanjenim staništima.

Taraxacum officinale Web. je hemikriptofita, evroazijskog (-mediteranskog) elementa flore. Ova vrsta je veoma raširena na njivama, u voćnjacima, vinogradima, okopavinama, pored puteva, na livadama. Rasprostranjena je u Evropi i Aziji. Lišće mlade biljke se može koristiti u ishrani (Janjić i Kojić, 2000). U Sremu u, po rasprostranjenosti, dolazi odmah iza *Cirsium arvense*. Zauzima čitav severni i zapadni deo, dok je u ostalim delovima zabeležena na nekoliko lokaliteta (Sl. 4). Stoga je, daljim istraživanjima, potrebno proveriti rasprostranjenost ove vrste. Pored tipičnog oblika u Čortanovcu je zabeležen i jedan intraspecijski takson: *Taraxacum officinale* subsp. *palustre* (Lyons) Blech.

Ekološka analiza

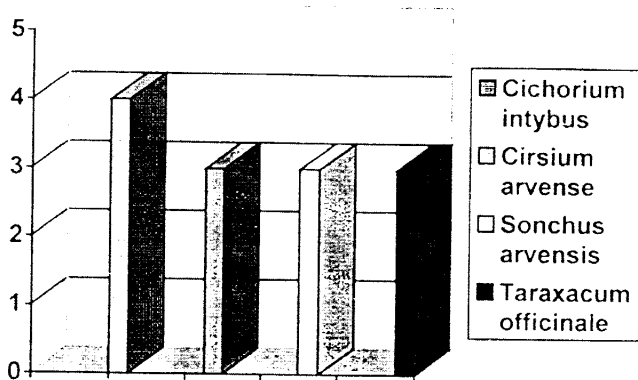
Na osnovu ekološkog indeksa za vlažnost jedino *Cichorium intybus* pripada subkserofitama (V2), odnosno nalazi se i u ekstremno sušnim i u mezofilnim fitocenoza, dok se ostale tri vrste (*Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis*, *Taraxacum officinale*) nalaze uglavnom na mezofilnim staništima, ali se mogu naći i u kserofilnim fitocenoza (submezofite-V3) (Sl. 5).

Sl. 5. Ekološki indeksi za vlažnost (Kojić i sar., 1997) kod analiziranih vrsta
Fig. 5. Ecological index's for moisture (Kojić et al, 1997) at the analyzed species

Cirsium arvense, *Sonchus arvensis* i *Taraxacum officinale* predstavljaju neutrofilne biljke na osnovu ekološkog indeksa za kiselost zemljišta (K3). Ove biljne vrste se uvek nalaze

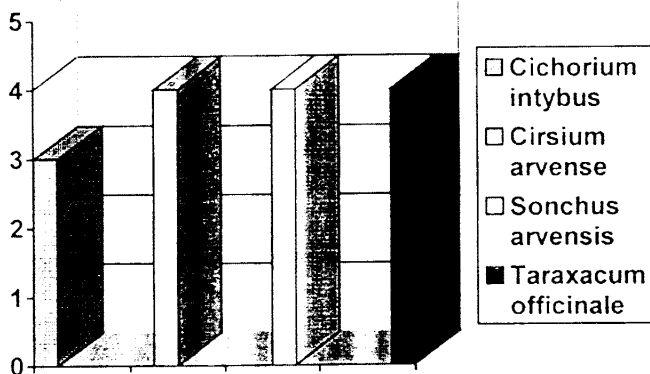
na neutralnom do slabo kiselom zemljištu. Za razliku od njih *Cichorium intybus* pripada prelaznoj grupi između neutrofilnih i bazofilnih biljaka (K4) (Sl. 6).

Sl. 6. Ekološki indeksi za kiselost zemljišta (Kojić i sar., 1997) kod analiziranih vrsta
Fig. 6. Ecological index's for ph value of plant grand (Kojić et al, 1997) at the analyzed species

Cichorium intybus predstavlja mezotrofnu biljku, koja se nalazi na zemljištima srednje bogatim mineralnim materijama (N3). Ostale biljne

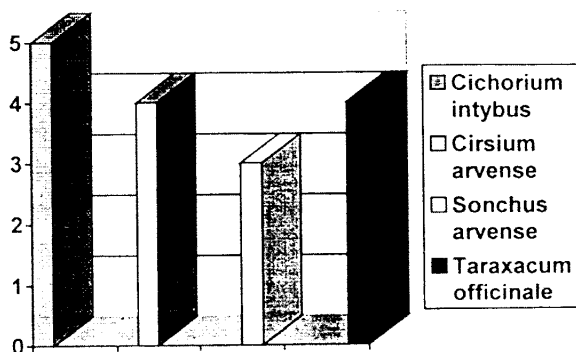
vrste (*Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis*, *Taraxacum officinale*) pripadaju prelaznoj grupi između mezotrofnih i eutofnih biljaka (N4) (Sl. 7).

Sl. 7. Ekološki indeksi za količinu azota u zemljištu (Kojić i sar., 1997) kod analiziranih vrsta
Fig. 7. Ecological index's for amount of nitrogen in the plant grand (Kojić et al, 1997) at the analyzed species

Sonchus arvensis za svoj razvoj zahteva manje količine svetlosti nego ostale vrste, pripada polusciofitama, odnosno predstavlja biljku polusenke koja ne može opstati u uslovima ispod 10% pune dnevne svetlosti (S3).

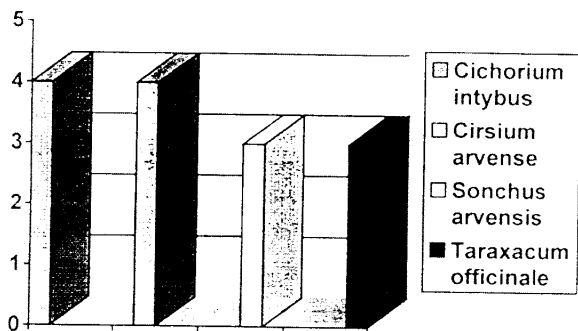
Cirsium arvense i *Taraxacum officinale* pripadaju prelaznoj grupi između polusciofita i heliofita (S4), a *Cichorium intybus* je adaptirana na uslove pune dnevne svetlosti (halofita) (S5) (Sl. 8).

Sl. 8. Ekološki indeksi za svetlost (Kojić i sar., 1997) kod analiziranih vrsta
Fig. 8. Ecological index's for illuminations (Kojić et al, 1997) at the analyzed species

Na osnovu ekološkog indeksa za temperaturu *Cichorium intybus* i *Cirsium arvense* pripadaju prelaznoj grupi između mezotermnih i termofilnih biljaka, kao i većina sub-

mediteranskih vrsta (T4). Mezotermne (srednjoevropske) biljke su *Sonchus arvensis* i *Taraxacum officinale* (T3) (Sl. 9) i rasprostranjene su u južnoj Evropi (u montanim oblastima).

Sl. 9. Ekološki indeksi za temperaturu (Kojić i sar., 1997) kod analiziranih vrsta
Fig. 9. Ecological index's for temperature (Kojić et al. 1997) at the analyzed species

LITERATURA

Andelić, M.: Karakteristike građe vegetativnih organa vrste *Cichorium intybus* L. u zavisnosti od različitih staništa. Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, 11, 35-46, 1981.

Babić, N.: Nizinske livade u Podunavlju. Rad Vojvodanskih muzeja, 4, 157-162, 1955.

Blaženčić, Ž.: Zajednica Antropogoneto-Euphorbietum Pannonicae u stepskim fragmentima Fruške gore. Ekologija, 1, 1-13, 1982.

Boulos L.: Flora Europea IV. Cambridge University Press, Cambridge, UK 1976, pp.327-328.

Boža, P., Butorac, B. i Ivković, O.: Grada za dopunu "Flore SR Srbije". Biosistematika, 1, 36-55, 1980.

Boža, P. i Butorac, B.: Prilog poznavanju rasprostranjenosti nekih taksona u Vojvodini. Glasnik prirodnačkog muzeja, Serija B, Knjiga 36, 65-74, 1981.

Butorac, B.: Florističke karakteristike istočnog dela Fruške gore. Magistarski rad, Prirodno-matematički fakultet, Institut za biologiju, Novi Sad, 1981.

Butorac, B.: Vegetacija Sremskog lesnog platoa. Doktorska disertacija. Prirodno-matematički fakultet, Institut za biologiju, Novi Sad, 1989.

Butorac, B.: Vegetacija Fruškogorskog lesnog platoa. Matica srpska, odeljenje za prirodne nauke, Novi Sad, 1992.

Bugarški, V.: Samonikle i gajene biljke okoline Suseka (livadske vegetacije i vegetacije poplavnih šuma). Diplomski rad. Prirodno-matematički fakultet, Institut za biologiju, Novi Sad, 1979.

Crnčević, S.: Karakteristike korovske vegetacije voćnjaka Srema sa posebnim osvrtom na uticaj ekoloških faktora. Doktorska disertacija, Prirodno-matematički fakultet, Institut za biologiju, Novi Sad, 1988.

Crnčević, S.: Uticaj agrotehnike i tipa zemljišta na korovsku vegetaciju plantažnih voćnjaka Srema. Zbornik za prirodne nauke Matice srpske, 81, 157-170, 1991.

Čapaković, J.: Poplavne livade petrovaradinskog rita. Magistarski rad, Pri-

rodno-matematički fakultet. Institut za biologiju, Novi Sad, 1978.

Čapaković, J.: Zajednica *Carex gracilis*-*Poa palustris* Ilijanić u Petrovaradinskom ritu. Zbornik za prirodne nauke Matice srpske, 57, 207-220, 1979.

Čapaković, J.: Zajednica *Bidentetum Potentilletum anserinae* Babić u Petrovaradinskom ritu. Zbornik za prirodne nauke Matice srpske, 57, 221-229, 1979.

Čolović, S.: Flora Fruške gore i okoline. Poseban otisak iz "Rada vođovodanskih muzeja", Novi Sad, 1956.

Erdeši, J.: Fitocenoze šuma jugozapadnog Srema. Šumsko gazdinstvo Sremske Mitrovice, Sremska Mitrovica, 1971.

Gajić, M.: Rod *Cirsium* Adans. In: Flora SR Srbije VII, (Josifović, M., ed.) SANU, Beograd, 1975, pp. 196-220.

Gajić, M.: Rod *Sonchus* L. In: Flora SR Srbije VII, (Josifović, M., ed.) SANU, Beograd, 1975, pp. 313-318.

Gajić, M.: Karadžić, D.: Flora ravnog Srema sa posebnim osvrtom na Obedsku baru. Šumarski fakultet, Beograd, 1991.

Godra, B.: Flora des Peterwardeiner Grenz-Regiments Nr. 9. Oesterreichische Botanische Zeitschrift, 6, 202, 1872.

Godra, B.: Flora des Peterwardeiner Grenz-Regiments Nr.9. Oesterreichische Botanische Zeitschrift, 9, 294, 1872a.

Grozđanić, S.: Planinarstvo i živi svet Fruške gore. "Kulturno-privredni pregled" Dunavske banovine, 1, 3-36, 1941.

Hirc, D.: Građa za floru srijemskog plošnjaka, Fruške gore i okoline grada Osijeka. Glasnik zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini XXXI, 407-408, 1919.

Ivković, O. i Budak, V.: Prilog flori prostora na kome se nalazi Petrovaradinska tvrđava i njena bliža okolina. Zbornik

Matice srpske (Odeljenje za prirodne nauke), Novi Sad, 56, 53-64, 1979.

Janjić, V. i Kojić, M.: Atlas korova. Institut za istraživanja u poljoprivredi "Srbija", Beograd, 2000.

Kojić, M., Popović, P. i Karadžić, B.: Vaskularne biljke Srbije kao indikatori staništa. Institut za istraživanja u poljoprivredi "Srbija" i Institut za biološka istraživanja "Siniša Stanković", Beograd, 1997.

Nikolić, V., Sigunov, A. i Diklić, M.: Dopuna flori SR Srbije novim podacima o rasprostranjenju biljnih vrsta. In: Flora SR Srbije X, (Sarić, M. ed.) SANU, Beograd, 1986, pp.314-326.

Obradović, M.: Biljnogeografska analiza flore Fruške gore. Matica srpska, (Novi Sad), odeljenje za prirodne nauke), Novi Sad, 1966.

Petrović, K.: Po sremskokarlovačkim poljima. Štamparija Dunavske banovine, Novi Sad, 1938.

Richards, A.J. & Sell, P.D.: *Taraxacum* Weber. In: Tutin, T. G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Moore, D.M., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. eds.). *Flora Europea IV*, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 1976, pp. 332-343.

Schlosser, J. i Vukotinović, Lj.: *Flora Croatica. Sympitibus et Auspiciis Academiae Scientiarum et Artium Slavorum Mericlionalium, Zagrabiae*, 1869.

Sell, P.D.: *Cichorium* L. In: Tutin, T. G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Moore, D.M., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A. eds. *Flora Europea IV*, Cambridge University Press, Cambridge, UK, 1976, pp. 304-305.

Slavnić, Ž.: Slatinska vegetacija Vojvodine. Posebni otisak iz Arhiva za poljoprivredne nauke i tehniku. Godina III, Sveska 4, Beograd, 1948.

Slavnić, Z.: Pregled nitrofilne vegetacije Vojvodine. Naučni zbornik Matice

srpske, serija prirodnih nauka, 1, 84-169, 1951.

Slavnić, Ž.: Biljno-geografska analiza i florogeneza Sremske halofitske vegetacije. Zbornik Matice srpske, (Odeljenje za prirodne nauke), 4, 35-64, 1953.

Slavnić, Ž.: O vegetaciji sveže Senecio fluviatilis tx. u Jugoslaviji. Zbornik Matice srpske, (Odeljenje za prirodne nauke), Novi Sad, 15, 153-172, 1958.

Stanojević, S.: Ekološko-fitogeografske karakteristike flore okoline Karlovčica. Diplomski rad. Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Beogradu, Beograd, 1996.

Soó, R.: A Magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyre IV. Akadémia kiado, Budapest, Hungary, 1970.

Šinžar, B. i Živanović, M.: Prilog proučavanju korovske vegetacije zasada jabuka u Vojvodini. Zbornik za prirodne nauke Matice srpske, 55, 165-181, 1978.

Vuković, B.: Biljnogeografske karakteristike flore okoline Petrovaradina. Diplomski rad, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad., 1972.

Werner, K.: *Cirsium* Miller. In: Tutin, T. G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Moore, D.M., Valentine, D.H., Walters, S.M. i Webb, D.A., eds. *Flora Europea IV* Cambridge University Press, Cambridge, UK, 1976, pp.232-242.

Žunić B.: Flora hrastovih šuma duž reke Zasavice. Diplomski rad, Prirodno-matematički fakultet, Institut za biologiju, Novi Sad, 2002.

Distribution of the Most Common Weeds from fam. *Asteraceae* in Srem

SUMMARY

Weeds fall into a specific ecological group of plants and man should play the key role in controlling the process of their formation and the rate of their spreading.

Damage caused by weeds is significant in both the agricultural and natural ecosystems. Therefore, special care should be paid to the current rate of their spreading, ensuring that the caused environmental changes do not become irreversible. The paper summarizes the locations in which the most common weed types of the *Asteraceae* family (*Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis*, *Taraxacum officinale*) are found. They are recorded on the UTM coded maps of Vojvodina (10x10 km). Presence of the *Cirsium arvense* (L.) Scop., the most common plant species in the area of Srem, has been recorded in fewer locations in the south of Srem in comparison with the rest of its territory. *Taraxacum officinale* Web. and *Cichorium intybus* have spread at a lesser rate, while *Sonchus arvensis* has spread the least of all the species that are subject to this research.

Key words: Weeds, *Asteraceae*, *Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Sonchus arvensis*, *Taraxacum officinale*, Srem
